

Commissie Bijzondere Situaties

Jaarverslag 2018

Voorwoord

In de inmiddels bijna 5 jaar dat wij als Commissie Bijzondere Situaties ondersteuning bieden in de meest schrijnende situaties in het Groninger aardbevingsgebied, is het altijd ‘roerig’ geweest. Een stabiel jaar kennen de betrokkenen in en rondom het aardbevingsgebied niet. Er gebeurt veel. Bewoners worden geconfronteerd met enerzijds hoopgevende intenties, anderzijds met zorgwekkende besluiten of het uitblijven van een duidelijk perspectief. Zo ook in 2018. Toezeggingen over het dichtdraaien van de gaskraan in 2030 heeft de hoop onder de Groningers doen oplaaien, maar doofde in bijna dezelfde ademtocht toen daarop de versterkingsoperatie in de wachtstand werd gezet.

De verantwoordelijkheid voor de schadeafhandelingen is overgedragen aan een overheidsorgaan en de rol van de NAM geminimaliseerd. Deze monsterklus heeft echter nog niet geleid tot een heldere nieuwe governance en een betere en snellere afwikkeling.

Er worden stappen gezet maar tegelijkertijd worden bewoners nog steeds heen en weer geslingerd tussen hoop en teleurstelling. De rek raakt uit de Groninger flexibiliteit. De gevolgen daarvan zien wij als Commissie terug in de aanvragen die bij ons binnen komen. Het aantal aanvragen laat een lichte stijging zien. Ook de complexiteit van de situaties neemt toe. Het willen vertrekken uit hun huis of woonomgeving is veel minder aan de orde dan enkele jaren geleden. Veel meer gaat het nu om de sociale, economische en psychische gevolgen van de aardbevingen en de enorme nasleep die dat met zich meebrengt. Onze taak is daarin te ontzorgen, om de problemen die als meest bezwarend worden ervaren, weg te nemen.

Zeggen dat deze taak voor mij en mijn medecommissieleden waardevol is, klinkt bijna als een contradictie. Omdat we steeds weer merken hoe de meest basale aspecten van het leven van mensen worden beheerst door de aardbevingen. Toch wil ik ook dit jaar weer benadrukken dat het voldoening geeft wanneer mensen weer wat vertrouwen in de toekomst krijgen en in zichzelf. Dat dit lukt, is vooral te danken aan ons team van casemanagers, deskundigen en zaakwaarnemers. Zij bieden dat luisterend oor, de aandacht en de deskundigheid die nodig zijn. Daar hebben we als Commissie veel waardering voor.

Is onze Commissie nog altijd nodig? Daar kan ik – samen met ons voltallige team – volmondig ‘ja’ op antwoorden. Ten eerste omdat voorliggende voorzieningen en ondersteunende regelingen om bewoners die op meerdere fronten klem zitten, nog niet afdoende in de steigers zijn gezet. De Commissie heeft er altijd toe opgeroepen zo snel mogelijk overbodig te zijn. Gaandeweg komen we erachter dat er altijd schrijnende situaties zullen zijn als gevolg van de aardbevingen. Daarnaast zien wij ons voor een taak gesteld die momenteel nog onvoldoende elders is belegd. Het gaat daarbij om bewoners die niet uit eigen beweging om hulp vragen, maar daar wel voor in aanmerking kunnen komen. Veelal mensen die anders onder de radar blijven. De vangnetfunctie van de Commissie blijft dringend nodig. Zodat, wie zelf niet de mogelijkheden heeft om verder te kunnen met zijn leven, weer een toekomstperspectief krijgt.

Janny Vlietstra
Voorzitter Commissie Bijzondere Situaties

Inhoudsopgave

---

1. Over de Commissie Bijzondere Situaties	3
1.1 Regeling Bijzondere Situaties	3
1.2 Commissie Bijzondere Situaties	3
1.3 Positionering van de permanente Commissie	3
1.4 Samenstelling van de Commissie Bijzondere Situaties	4
1.5 Jaarverslag 2018	4
2. Samenwerken & bijdragen aan structurele oplossingen	5
2.1 Kritische blik & blijven doorontwikkelen	5
2.2 Doel van het werk van de Commissie Bijzondere Situaties	5
2.3 Functie van de Commissie	6
2.4 Samen werken aan structurele oplossingen	6
2.5 Stagnatie in uitvoeren bindend advies	6
2.6 Uitgangspunten in de werkwijze	7
2.7 Werkwijze: proces van behandeling & toekenning	9
3. Overzicht aanvragen & vormen van geboden hulp	12
3.1 Cijfermatig overzicht aanvragen & geboden hulp	12
3.2 Vormen van problematiek	13
3.3 Vormen van geboden hulp	14
3.4 Voorliggende voorzieningen	15
3.5 Conclusie t.a.v. problematiek & demografie	16
4. Bevindingen & advies	17
4.1 Bevindingen vertaald naar adviezen	17

1. Over de Commissie Bijzondere Situaties

1.1 Regeling Bijzondere Situaties

De aardbevingen zoals die voorkomen in het Groninger gaswinningsgebied, hebben een grote impact op de bewoners en kunnen ingrijpende gevolgen hebben op hun leven. In meerdere opzichten. Voor hen bestaan verschillende compensatieregelingen, bijvoorbeeld voor de schade die is ontstaan aan hun woning. Maar soms is er sprake van een bijzondere situatie, waar extra problemen spelen die door de compensatieregelingen onvoldoende worden opgelost. Het gaat dan vaak om een stapeling van problemen: medische, psychische en financiële problemen, waarbij de schadeproblemen van het huis de druppel vormen die de emmer doet overlopen. Het gaat hierbij om bijzondere, individuele situaties, waar mensen zelf niet uit komen en waar dringend hulp nodig is. Hiervoor is de regeling Bijzondere Situaties in het leven geroepen. Minister Kamp van Economische Zaken heeft de NAM in 2014 verzocht financiële middelen beschikbaar te stellen om deze regeling uit te kunnen voeren. Een regeling die dient als vangnet voor de meest schrijnende persoonlijke situaties.

1.2 Commissie Bijzondere Situaties

Om op objectieve wijze uitvoering aan de regeling Bijzondere Situaties te kunnen geven, heeft de toenmalige Minister Kamp aangegeven dat er een – in eerste instantie tijdelijke – onafhankelijke commissie zou moeten worden ingesteld. Deze Commissie Bijzondere Situaties is half april 2014 van start gegaan en is vanaf het eerste moment als onafhankelijke instantie werkzaam.

De Commissie Bijzondere Situaties is verantwoordelijk voor de uitvoering van voornoemde regeling. Zij beoordeelt de aanvragen voor deze regeling, bepaalt welke extra hulp geboden kan c.q. moet worden en neemt daarin (voor de NAM) bindende besluiten. De geboden ondersteuning kan variëren van het inschakelen van praktische hulp tot het toekennen van een financiële vergoeding of opkoop van de woning.

De Commissie Bijzondere Situaties is samengesteld uit een drietal leden die een maatschappelijke positie in het Noorden bekleden en zich daarnaast betrokken voelen bij en zich willen inzetten voor de gevolgen van de problematiek die de aardbevingen in Groningen met zich meebrengt. Naast deze drie leden weet de Commissie zich versterkt met een adviserend lid (de Onafhankelijk Raadsman) en een secretaris.

Ook is aan de Commissie een team van casemanagers en deskundigen verbonden. Deze professionals in de maatschappelijke hulp- en dienstverlening bezoeken de aanvragers, onderhouden het persoonlijke contact met betrokkenen, verzamelen de nodige informatie en stellen een zo objectief mogelijke rapportage op.

1.3 Positionering van de permanente Commissie

Zoals genoemd is de status van de Commissie in eerste instantie ‘tijdelijk’ geweest. Na anderhalf jaar operationeel te zijn geweest, hebben de commissieleden kunnen constateren dat de tijd rijp was voor een overdracht van taken naar een permanente vorm. Met het instellingsbesluit van de Minister van Economische Zaken is deze permanente status met ingang van 1 mei 2016 geformaliseerd. Daarmee is de Commissie Bijzondere Situaties nu gepositioneerd als een adviescommissie, ingesteld door de Minister van Economische Zaken, die bindend advies uitbrengt aan de NAM. Het secretariaat van de Commissie vindt onderdak bij en wordt in praktische zin

gefaciliteerd door de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Inhoudelijk echter heeft de NCG geen invloed op de inhoud van het werk en de werkwijze van de Commissie. De Commissie werkte en blijft werken als volledig onafhankelijk orgaan.

1.4 Samenstelling van de Commissie Bijzondere Situaties

Voorzitter

Mevr. J.G. Vlietstra

Voorzitter Raad van Toezicht Het Groninger Landschap, toezichthouder ZINN, voorzitter Raad van Commissarissen Afvalsturing Friesland, lid Ledenraad VGZ, lid Eerste Kamer der Staten Generaal.

Leden

Mevr. E. ten Brink-de Vries

Directeur van Werkplein Fivelingo (sociale werkvoorziening & sociale dienst), voorzitter van de Raad van Commissarissen van de woningcorporatie Wold en Waard in het Westerkwartier.

Mevr. E.I. van Leeuwen-Seelt

Directeur NL projecten BV, coördinator MVO-Alliantie Noord Nederland, vice-voorzitter Raad van Toezicht De Zijlen, lid Comité van Toezicht OP-EFRA (SNN), lid adviescommissie Innovatiefonds Zorg & Welzijn.

Adviserend lid

Dhr. L.J. Klaassen

Onafhankelijk Raadsman schadeafhandeling gaswinning Groningen, waarnemend burgemeester gemeente Westerwolde.

Secretaris

Dhr. S. Benus

Ondersteuning

Mevr. J.A.J. Zoer

Mevr. V. Kalter

Mevr. G.W.A. Hingstman

1.5 Jaarverslag 2018

De Commissie Bijzondere Situaties is ruim vierenhalf jaar operationeel en hecht er vanuit haar maatschappelijke taak waarde aan haar bevindingen, ontwikkeling in werkwijze en de behaalde resultaten jaarlijks te delen.

In het voorliggend verslag leest u achtereenvolgens (1) welke uitgangspunten de Commissie hanteert en hoe de huidige werkwijze vorm heeft gekregen, (2) hoeveel aanvragen zijn binnengekomen en behandeld, (3) welke vormen van hulp tot nu toe zijn geboden, (4) welk deel van de beschikbare middelen tot nu toe is ingezet, (5) welke aanbevelingen de Commissie vanuit haar bevindingen in de praktijk heeft geformuleerd en (6) de adviezen die daaruit voortvloeien ter verbetering van de situatie van de bewoners in het Groninger aardbevingsgebied.

Mevr. J.G. Vlietstra

Mevr. E. ten Brink-de Vries

Mevr. E.I. van Leeuwen-Seelt

2. Samenwerken & bijdragen aan structurele oplossingen

2.1 Kritische blik & blijven doorontwikkelen

Vanaf de dag dat de Commissie Bijzondere Situaties officieel van start ging – 15 april 2014 – zijn binnenkomende aanvragen steeds zo constructief mogelijk behandeld en wordt de werkwijze waarop dit gebeurt structureel getoetst en geoptimaliseerd. De input voor deze doorontwikkeling komt (a) van de bewoners/aanvragers, (b) van externe partijen c.q. ketenpartners en (c) vanuit ervaringen en bevindingen gaandeweg het proces van de Commissieleden, casemanagers en deskundigen.

Er is kortom sprake van een kritische blik op het eigen proces en luisteren naar dat wat er rondom speelt.

2.2 Doel van het werk van de Commissie Bijzondere Situaties

Doel van (de werkwijze van) de Commissie is van meet af aan geweest om mensen te helpen op eigen kracht weer verder te kunnen, wanneer ze op basis van de eerder genoemde criteria (zie ook de inzet op pagina 10)

tussen wal en schip zijn geraakt. Dat is altijd een goed uitgangspunt gebleken: zijn mensen in staat op eigen kracht verder te kunnen? Is dat nog niet het geval, dan wordt de ondersteuning langer doorgezet en eventueel op een andere manier. Tot het moment dat de situatie er wel naar is dat de ondersteuning kan worden teruggetrokken. Dat is de vangnetfunctie die de Commissie moet en wil vervullen.

Het overgrote deel van de vormen van geboden hulp is aantoonbaar van waarde geweest. De kern ligt daarbij in het ontzorgen van bewoners door te ondersteunen bij de problemen die op dat moment als het meest belastend worden ervaren. Dat gebeurt op verschillende manieren, we noemen de belangrijkste: bieden van hulp in natura, het laten opkopen van de woning, het bieden van een garantiebedrag, het betalen van een restschuld of het laten ondersteunen door een zaakwaarnemer. Wanneer we kijken naar de mate van tevredenheid en de mate waarin betrokkenen weer op eigen kracht verder konden met deze geboden oplossingen, dan is het 'effect' van het werk van de Commissie hoog. Om daar nog beter en concreter handen en voeten aan te kunnen geven, is in 2018 gestart met een structurele evaluatie bij mensen bij wie het dossier wordt gesloten.

Onze casemanagers & deskundigen

Dit zijn de mensen die cruciaal zijn in het werk van de Commissie. Zij zijn het die het persoonlijke gesprek aangaan met de mensen die een aanvraag hebben ingediend. Bij elk gezin, echtpaar of andere betrokkenen komen ze thuis om in eerste instantie te luisteren naar wat er aan de hand is. Om vervolgens de situatie helder en objectief in kaart te brengen, advies te geven, als vast aanspreekpunt te fungeren en waar nodig het proces voor de betrokkenen te coördineren.

Allen zijn professional in de maatschappelijke hulp- of dienstverlening en brengen van daaruit een flinke rugzak aan ervaring mee. Vanuit bestaande organisaties zijn zij gedetacheerd bij de Commissie.

2.3 Functie van de Commissie

In de ideale wereld staan alle voorliggende voorzieningen en ondersteunende regelingen – in de brede maatschappelijke zin van het woord – als een huis. In die situatie is de Commissie Bijzondere Situaties overbodig. Zover is de realiteit echter nog niet en blijft onafhankelijke beoordeling en ondersteuning van schrijnende situaties broodnodig.

Daarnaast ziet de Commissie zich ook voor een taak gesteld die momenteel nog onvoldoende elders belegd is. Er zijn situaties waarbij ogenschijnlijk zaken goed geregeld zijn – bijvoorbeeld op het gebied van schadeherstel of versterking – maar waar toch een schrijnende situatie ontstaat. De regeling waar een beroep op is gedaan, blijkt in de praktijk onvoldoende rekening te houden met de bijzondere omstandigheden in het betreffende geval. Mensen komen daardoor van de regen in de drup. Ook ziet de Commissie situaties van mensen die moeite hebben om de juiste weg in het hulpverleningstraject te vinden en te volgen. De meest kwetsbaren in het aardbevingsgebied, die anders onder de radar blijven.

Voor deze mensen, die niet het vermogen hebben om zelf uit de impasse van de situatie te komen, fungeert de Commissie als vangnet. Zij staat naast de betrokkenen om hen in dat traject te begeleiden. De Commissie neemt daarin geen regelingen over maar vult deze juist aan.

2.4 Samen werken aan structurele oplossingen

Er zijn meerdere instanties die zich inzetten voor de ondersteuning van bewoners uit het aardbevingsgebied. Bij al deze instanties worden rode draden in de problematiek waargenomen, worden obstakels gesignaleerd en ideeën gegenereerd over hoe die ondersteuning beter zou kunnen. Daar onderling in samenwerken, heeft naar het oordeel van de Commissie een grote meerwaarde. Daarom heeft zij regelmatig contact met bijvoorbeeld de Onafhankelijk Raadsman. Wanneer het meerwaarde heeft dan overleggen wij – met toestemming van betrokkenen – met de NCG. Want het gezamenlijke doel is gedupeerde bewoners zo optimaal mogelijk uit een impasse te halen. En meer overstijgend: om voor structurele problemen structurele oplossingen aan te dragen. Zie ook het hoofdstuk 'Bevindingen & advies' t.a.v. meer onderlinge afstemming en samenwerking.

Daarnaast worden er situaties voorgelegd aan de Commissie waar in feite andere partijen aan zet zijn. Het betreft bewoners waar de aardbevingsproblematiek de trigger blijkt voor breder en dieper liggende problematiek. De Commissie neemt daarin haar taak om te ontzorgen, maar ook daarin zal moeten worden gezocht naar samenwerking en structurele oplossingen.

2.5 Stagnatie in uitvoeren bindend advies

In het werken richting oplossingen voor individuele bewoners, is in 2018 een stagnatie geconstateerd in de medewerking door de NAM. Bindende adviezen van de Commissie worden niet meer automatisch door de NAM uitgevoerd. Daarmee wordt getornd aan de afspraken die hierover zijn gemaakt. Schrijnende situaties blijven daardoor in een aantal gevallen langer bestaan dan nodig.

De positie van de NAM in het aardbevingsdossier is aan het veranderen. Het is de bedoeling dat de NAM uit het gehele proces gaat. Op het gebied van schade is dit al het geval.

De NAM heeft in bepaalde situaties de besluiten van de NAM aangehouden. Hierover is inmiddels met de NAM gesproken.

De Commissie heeft begrip voor het standpunt van de NAM – gelet op de veranderingen – maar is van mening dat de 'spelregels tijdens de wedstrijd niet gewijzigd moeten worden'.

2.6 Uitgangspunten in de werkwijze

Om vanuit haar vangnetfunctie per individuele casus steeds een zo objectief en constructief mogelijk besluit te kunnen nemen, hanteert de Commissie de onderstaande uitgangspunten.

- ***Passende hulp voor elke specifieke situatie***

De Commissie behandelt elke aanvraag als een unieke, op zichzelf staande situatie. Vanaf het eerste contact is daar aandacht voor. Die aandacht is verankerd in de intake, die een eerste – zo compleet mogelijk – beeld genereert. In 2018 is hier – naar aanleiding van gesprekken met en bevindingen van de Kinderombudsvrouw – het aspect ‘psychosociale omstandigheden bij kinderen’ aan toegevoegd.

- ***Vangnet wanneer overige regelingen niet meer volstaan***

Voordat een aanvraag door de Commissie in behandeling kan worden genomen, dienen alle voorliggende voorzieningen en mogelijkheden tot ondersteuning reeds te zijn verkend en onbegaanbaar of onvoldoende gebleken.

- ***Complexe problematiek***

In de situaties waarin de Commissie ondersteuning biedt, is sprake van complexe problematiek (aardbevingsschade, medisch/psychisch en financieel).

- ***Particulieren, geen bedrijven***

Bewoners in individuele, particuliere situaties kunnen in aanmerking komen voor hulp vanuit de regeling Bijzondere Situaties. Bedrijfsmatige activiteiten vallen daar buiten.

- **Proces gaande houden**

Belangrijk in het proces dat een aanvraag doorloopt is: zo snel mogelijk helderheid creëren. Het proces van behandeling wordt vervolgens steeds gaande gehouden richting een passende oplossing.

- **Eigen kracht**

Mensen die een hulpvraag neerleggen, moeten zo snel mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Geconstateerd wordt dat dit goed werkt: de werkwijze heeft een positieve invloed op de oplossing en op de (mentale) houding van de betrokkenen. Mede daardoor kunnen mensen weer écht op eigen kracht verder.

- **Privacybescherming & AVG**

De Commissie moet voor haar beoordeling aanvragen toetsen op basis van een compleet en objectief beeld. Dat vraagt soms een diepe duik in de levens van mensen, wat absolute privacy vereist in de werkwijze. Geheel begrijpelijk vinden aanvragers soms dat ze heel veel gegevens moeten laten inzien. Gezien de zorgvuldigheid waarmee elke aanvraag moet worden behandeld, is dit echter noodzakelijk. De Commissie handelt daarin zeer zorgvuldig en geeft betrokkenen de absolute garantie dat hun gegevens veilig zijn.

Het volledig geautomatiseerde en gesloten systeem waarin de dossiers worden verwerkt en bewaard (voor zover nodig), is getoetst en ingericht naar de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Daarnaast zijn ook de werkwijze en communicatiemiddelen van de Commissie in 2018 *AVG-proof* ingericht. Zo zijn de toestemmingsverklaringen aangescherpt, is een privacyverklaring opgesteld en online gezet en is de werkwijze van de Commissie t.a.v. omgaan met persoonsgegevens beschreven en in te zien door derden.

- **Onafhankelijkheid**

De positie van de Commissie als onafhankelijke instantie is cruciaal in het goed kunnen uitvoeren van haar taak. Die taak omvat het omgaan met kwetsbare mensen in schrijnende situaties. De onafhankelijkheid maakt de werkwijze van de Commissie acceptabel voor deze betrokkenen. Voor hen is dit een belangrijk aspect, aangezien zij het vertrouwen in instanties en organisaties in een voorgaand traject veelal zijn verloren.

Ook in de samenwerking met verschillende partijen is onafhankelijkheid een vereiste. De benodigde gegevensverzameling - op basis waarvan een objectief besluit kan worden genomen - vraagt omwille van de privacy van betrokkenen om op afstand te blijven van betrokken instanties. Afstemming vindt dan ook plaats op procesniveau en niet op inhoudsniveau.

Daarnaast bestaat er nadrukkelijk geen enkele afhankelijkheids- c.q. verantwoordingsrelatie t.o.v. de Nationaal Coördinator Groningen. Deze onafhankelijke positie geldt eveneens ten opzichte van de NAM.

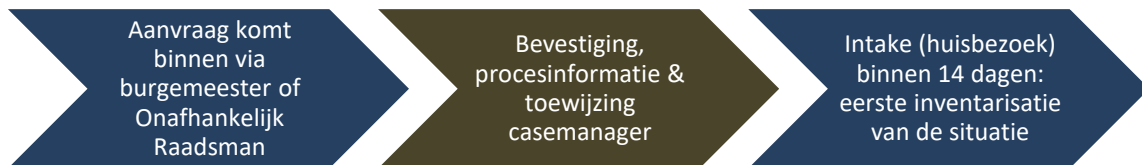
2.7 Werkwijze: proces van behandeling & toekenning

De wijze waarop een aanvraag wordt behandeld, verloopt steeds volgens de procedure zoals navolgend weergegeven in het stroomschema en met een korte toelichting beschreven. Het inhoudelijke besluit in deze procedure wordt altijd specifiek situatiegebonden vormgegeven, zoals vermeld onder §2.2, punt 1.

Binnenkomst aanvraag

>>

Intake

Besluit tot toelating

>>

Onderzoek

Tussenadvies / advies

>>

Besluit

Uitvoering / blijven volgen

>>

Op eigen kracht verder

1. Aanmelding

Een aanmelding komt binnen via:

- a. de burgemeester van de gemeente waar de melder woont,
- b. de Onafhankelijk Raadsman óf via
- c. de NCG (na afstemming met de desbetreffende burgemeester).

2. Ontvangstbevestiging

Het secretariaat van de Commissie stuurt de melder per brief een ontvangstbevestiging. Hierin worden tevens (kort) de werkwijze & het proces van intake beschreven.

3. Toewijzing aan een casemanager & intake binnen 14 dagen

De aanmelding wordt toegewezen aan een casemanager, die binnen maximaal 14 dagen de intake persoonlijk heeft gedaan. Tijdens dit intakegesprek – dat altijd bij de aanvrager thuis plaatsvindt – maakt de casemanager een eerste inventarisatie van de situatie.

4. Teambespreking – besluit tot toelating

Tijdens de teamvergadering worden alle binnengekomen aanvragen gepresenteerd (gerelateerd aan de drie criteria + coping) en besproken. Gezamenlijk wordt afgewogen of de aanvraag verder in behandeling wordt genomen dan wel wordt afgewezen. Is er voldoende grond om de aanvraag toe te laten tot de verdere procedure, dan wordt deze verder in behandeling genomen.

Is er onvoldoende grond of twijfel dan wordt het oordeel van de Commissie gevraagd. Tijdens de eerstvolgende Commissievergadering wordt hierover een definitief besluit genomen.

De drie toetscriteria

De Commissie toetst op drie criteria (+ coping):

1. Aardbevingschade aan de woning
2. Medische en/of psychische problematiek
3. Financiële situatie

Wordt een aanvraag definitief afgewezen? Dat betekent nooit dat er van de ene op de andere dag geen contact meer is tussen de casemanager en betrokkenen. De casemanager helpt hen op weg naar de juiste voorzieningen of andere oplossingsrichtingen, zodat ze op enige manier toch verder kunnen.

5. Direct ontzorgende voorzieningen

Wordt een aanvraag verder in behandeling genomen, dan kan de situatie van betrokkenen dermate schrijnend zijn dat er direct ontzorgende voorzieningen nodig zijn. Zoals een zaakwaarnemer of financieel coach. Deze voorzieningen mogen direct door de secretaris toegekend worden.

6. Onderzoek

Het doel van de onderzoeksfase is om samen de situatie gedegen en compleet in beeld te brengen op grond van de drie criteria + coping. Dit begint met een huisbezoek aan de betrokkenen. Indien nodig worden bij het in beeld brengen van de situatie deskundigen ingeschakeld – dit is op medisch, psychisch en financieel gebied. Deze deskundigen rapporteren aan de casemanager, die deze bevindingen verwerkt in zijn/haar advies richting de Commissie.

Coping

'Coping' is de wijze waarop mensen omgaan met de belastende omstandigheden waarin ze verkeren. Dit kan als verzwarend aspect gelden, bovenop de drie criteria. De casemanager neemt de mate en manier van coping mee in zijn/haar adviesrapportage richting de Commissie.

7. Tussenadvies

Bepaalde factoren kunnen het proces vertragen of blokkeren. Bijvoorbeeld wanneer een woning moeilijk verkoopbaar is en het om medische/psychische redenen wel noodzakelijk is dat betrokkenen op korte termijn verhuizen. Dan kan een tussenadvies oplossing bieden, zoals het vergoeden van de kosten van (tijdelijke) vervangende woonruimte. Betrokkenen krijgen daarmee een tijdelijke ontzorgende oplossing geboden, op weg naar een definitieve oplossing. Ondertussen worden het onderzoek en de stappen richting een passende permanente oplossing voortgezet.

8. Advies

Wanneer de onderzoeksfase is afgerond, wordt het definitieve advies door de casemanager opgesteld en voorgelegd aan de Commissie.

9. Besluit

Aan de hand van het adviesrapport (incl. het deskundigenonderzoek) besluit de Commissie op welke wijze betrokkenen het beste verder geholpen kunnen worden. Dit besluit is altijd aangepast op de individuele problematiek - het uitgangspunt daarbij is dat betrokkenen na effectuering van het besluit zelfstandig en op eigen kracht verder kunnen.

10. Afronding

Alle acties voortvloeiend uit het besluit worden op een goede manier tot uitvoering gebracht – daar ziet de casemanager op toe. Wanneer alles volgens afspraak is uitgevoerd, wordt het dossier geëvalueerd met betrokkenen en vervolgens gesloten.

Klachtenprocedure

In 2017 heeft de Commissie Bijzondere Situaties een klachtenprocedure ingesteld. Via deze weg kunnen meldingen worden gedaan wanneer men ontevreden is over de bejegening door mensen die werkzaam zijn uit naam van de Commissie. Deze klachten worden uiteraard geregistreerd – in 2018 zijn geen klachten binnen gekomen.

3. Overzicht aanvragen & vormen van geboden hulp

3.1 Cijfermatig overzicht aanvragen & geboden hulp

Onderstaande overzichten geven inzicht in (1) het aantal binnengekomen, in behandeling zijnde en afgehandelde aanvragen, gerekend vanaf de start van de Commissie op 15 april 2014, (2) de vormen van verleende hulp op hoofdlijnen, (3) de uitgekeerde geldelijke hulp ten behoeve van schrijnende situaties en (4) de bij de Commissie binnen gekomen en behandelde klachten.

BINNENGEKOMEN AANVRAGEN & BEHANDELING		
Status	Aantal 2018	Totaal (15-04-2014 t/m 31-12-2018)
Totaal aantal aanmeldingen	30	264*
	Binnengekomen via burgemeesters: 20	
	Binnengekomen via Onafhankelijk Raadsman: 7	
	Binnengekomen via NCG: 3	
In behandeling	12 + 3 heropend	17 + 3 heropend
Definitief afgehandeld	18	247

* Drie dossiers zijn heropend.

VORMEN VAN GEBODEN HULP OP HOOFDLIJNEN		
Geboden hulp	Aantal 2018	Totaal (15-04-2014 t/m 31-12-2018)
Verhuiskostenvergoeding	9	83
Financiële coach/zaakwaarnemer/ontzorgen	29	77
Woning opgekocht door de NAM in opdracht van de Commissie	7	48
Financiële hulp / garantiebedrag om verkoop te bevorderen	5	59
Woning zelf verkocht	3	27
Verwijzing/bemiddeling naar NAM/gemeente	1	12
Vergoeding tijdelijke huur	7	26
Hulp in natura (onderwijs/zorg/huis)	0	6
Herstel huis op kosten van de Commissie	2	5

FINANCIËLE MIDDELEN INGEZET T.B.V. SCHRIJNENDE SITUATIES	
Beschikbaar bedrag regeling Bijzondere Situaties (per 15 april 2014 & 7 februari 2018)	Ingezet ter ondersteuning in schrijvende situaties (vanaf 15 april 2014 - heden)
€ 25.000.000,-	€ 15.931.691,-

De minister van Economische Zaken en Klimaat heeft in februari 2018 een (tijdelijke) overeenkomst met de NAM gesloten over de financiële dekking van de schade-uitkeringen. In de Tijdelijke Overeenkomst Schadeafhandeling Groningen wordt de Commissie Bijzondere Situaties ook genoemd. Er wordt door de NAM jaarlijks (voor 2018 en 2019) een bedrag van € 10 miljoen als vast budget beschikbaar gesteld voor de taakvervulling van de Commissie Bijzondere Situaties.

KLACHTEN INGEDIEND VIA KLACHTENPROCEDURE VAN DE COMMISSIE BIJZONDERE SITUATIES	
Aantal ingediende klachten 2018	Status
0	n.v.t.

3.2 Vormen van problematiek

Zoals gezegd hanteert de Commissie bij het bieden van hulp een aantal criteria, waarbij bij de aanvrager sprake moet zijn van een combinatie van problemen (aardbevingschade, medisch/psychisch en financieel), gerelateerd aan de aardbevingen. In de aard van de aanvragen zijn twee hoofdlijnen te constateren:

- a. Aardbevingsproblematiek in combinatie met bijkomende problematiek. Onder andere – en op dit moment met name – door het stagneren van de schadeafhandeling en het stopzetten van de versterkingsoperatie. Mensen zijn merkbaar murw geworden. Daarnaast speelt ook de combinatie met financiële problematiek en gezondheidsproblemen (zowel psychisch als lichamelijk).
- b. Mensen ervaren hun onroerend goed in sommige gevallen nog steeds als een blok aan het been. Echter hoefde de Commissie in 2018 minder woningen op te laten kopen. Daar hebben naar alle waarschijnlijkheid twee factoren in belangrijke mate in geholpen: (1) de tijdelijke opkoopregeling en (2) de aantrekkende woningmarkt.

Daaruit vloeien vormen van problematiek voort zoals:

- 'Vastzitten', geen uitweg meer zien uit de complexiteit van problemen. De gebruikelijke copingstrategieën bieden geen oplossing meer. De Commissie ziet in toenemende mensen in het aardbevingsgebied die kampen met psychische problemen en de situatie waar ze in verkeren niet meer aankunnen. De taak van de Commissie ligt daarin vooral en in toenemende mate op het 'ontzorgen'.
- Op oudere leeftijd de stap richting het gehoopte 'rustige leven' of de gewenste leeftijdsbestendige woonplek niet kunnen maken.
- Financiële problematiek. Mensen, gezinnen hebben in diverse gevallen veel geld verloren door de situatie - soms aardbevingsgerelateerd in combinatie met de gevolgen van de economische crisis en/of persoonlijke omstandigheden.
- Reeds bestaande problematiek waar de bijkomende problemen als gevolg van de aardbevingen de druppel zijn die de emmer doet overlopen.

- Kwetsbare bewoners die zelf niet de weg kunnen maken naar of volgen van een ondersteuningsregeling.
- Gevoel van onrechtvaardigheid en onmacht: 'Dit overkomt ons, we hebben er totaal geen invloed op en steun is ver te zoeken'.

Het aantal aanvragen laat een lichte stijging zien. Ook de complexiteit van de situaties neemt toe. Vaak is er sprake van gecompliceerde schade, een dito schade- en versterkingsproces en een stapeling van medische en financiële problemen. Daarin wordt ook veel overig – vaak sociaal maatschappelijk – leed geconstateerd, problematiek die geen direct verband houdt met de aardbevingen. Daarom is enerzijds het hanteren van de drie criteria zo belangrijk en anderzijds het beoordelen van het individuele geval in haar unieke context. Van welke problematiek ook sprake is, de Commissie tracht de betrokkenen altijd een stap verder te helpen.

Daarnaast wordt – in de situaties waarin er niet direct een rol voor de Commissie is weggelegd – betrokkenen gemeld dat indien hun situatie verandert, zij zich opnieuw tot de Commissie kunnen wenden. Van die mogelijkheid is inmiddels enige malen gebruik gemaakt.

Een stap verder

Op het moment dat er een aanvraag bij de Commissie Bijzondere Situaties binnenkomt en deze voldoet niet aan de gestelde criteria, zet de Commissie het proces van hulpverlening niet voort maar zorgt wel voor (a) een advies dat kan leiden tot vormen van oplossingen en/of (b) een doorverwijzing naar een instantie die mogelijk kan ondersteunen. De Commissie vindt het belangrijk aanvragers - ook al vallen ze niet binnen de regeling Bijzondere Situaties - niet in de kou te laten staan en hen ten minste een stap verder in de juiste richting te helpen.

3.3 Vormen van geboden hulp

In het bieden van hulp aan de bewoners die in een schrijnende situatie terecht zijn gekomen, redeneert en beslist de Commissie steeds vanuit het perspectief van de persoon die het betreft: wat is precies het probleem, waarmee zijn de betrokkenen daadwerkelijk geholpen en wat is daar redelijkerwijs voor nodig? Daarbij moet soms creatief en buiten de geijkte paden worden gedacht en gehandeld. Steeds is het doel een oplossing te vinden waarmee mensen daadwerkelijk weer verder kunnen. Soms is dat het opkopen van een woning, maar veelal is andersoortige hulp meer passend bij de situatie en biedt het de betrokkenen een beter perspectief op de langere termijn.

In 2018 hoefden – mogelijk mede vanwege de aantrekkende woningmarkt en de opkoopregeling – minder woningen te worden opgekocht in opdracht van de Commissie. Het zwaartepunt van de ondersteuning door de Commissie heeft dit jaar met name gelegen in het ontzorgen van bewoners, onder andere omdat mensen klem zitten tussen instanties en zelf niet uit de impasse en schrijnende komen. De vraag 'hoe moet ik verder?' doet zich kortom inmiddels vaker voor dan de vraag 'hoe raak ik mijn huis kwijt?'.

In het volgende schema vindt u voorbeelden van vormen van hulp die door de Commissie worden geboden. Deze impressie is niet uitputtend - omdat elke situatie weer net een andere oplossing vraagt, worden vele verschillende vormen van hulp ingezet.

Financiële vergoedingen	Deze vergoedingen zijn bestemd voor o.a. verhuiskosten, aanvullende financiering bij de herbouw van de woning of compensatie na verkoop van de woning beneden een acceptabele prijs in relatie tot de individuele omstandigheid (het zogenaamde 'garantiebedrag'). De Commissie geeft de voorkeur aan het verstrekken van een dergelijk garantiebedrag boven het laten opkopen van een woning. Dit bevordert immers dat een pand opnieuw bewoond wordt en op die manier leegstand wordt voorkomen. Tevens wordt verstoring van de woningmarkt op deze wijze voorkomen. Ten slotte, maar zeker niet minder belangrijk, wordt geconstateerd dat het houden van de eigen regie op de verkoop van de woning, ten goede komt aan het welbevinden c.q. de eigenwaarde van de betrokkenen.
Hulp in natura	Dit betreft vormen van hulp zoals hulp bij de verkoop van de woning, afbouw woning, hulp bij onderhoud van woning/tuin die te koop staan en maatschappelijke ondersteuning voor gezinsleden, support van deskundigen. Mensen worden daarnaast, indien relevant, geholpen bij de doorverwijzing naar voorliggende regelingen.
Bemiddeling en ontzorging vanuit Commissie	Deze bemiddeling en ontzorging betreft onder andere situaties waarin een complexe situatie is ontstaan van verschillende betrokken instanties rondom verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid, waarbij de betrokken bewoners 'tussen wal en schip' dreigen te raken. Tevens zet de Commissie haar positie in wanneer de inzet van een instantie bij kan dragen aan de oplossing voor betrokkenen.
Bemiddeling door casemanager	Een aantal situaties wordt puur opgelost door bemiddeling van de casemanager: door het bieden van een luisterend oor, de situatie in kaart te brengen en te ordenen dan wel door betrokkenen te verwijzen naar bestaande voorzieningen kunnen zij weer verder.
Bindende adviezen	De Commissie kan de NAM bindende adviezen opleggen, waar dat de best mogelijke oplossing is voor de betreffende bewoners. Een voorbeeld daarvan is het laten opkopen van woningen. De Commissie heeft de NAM tussen 15 april 2014 en heden 48 maal bindend geadviseerd een woning op te kopen.

3.4 Voorliggende voorzieningen

Van de mensen die een aanvraag bij de Commissie indienen, wordt verwacht dat zij eventuele voorliggende voorzieningen reeds hebben verkend en daar – om welke reden dan ook – niet voor in aanmerking zijn gekomen. Soms kan een voorliggende voorziening worden ingezet als onderdeel van de oplossing. Eén daarvan betreft de Nationale Hypotheekgarantie (NHG). Bij het intakegesprek wordt door de casemanager geïnformeerd naar het al dan niet aanwezig zijn van een NHG, wanneer verkoop van de woning aan de orde is.

Een andere voorliggende voorziening betreft de tijdelijke opkoopregeling, die door de Nationaal Coördinator Groningen in 2017 bij wijze van proef is opengesteld voor een vastomlijnde periode. Het tijdelijke Koopinstrument is geëvalueerd en dit heeft geleid tot voortzetting van de regeling tot en met 2020. De NAM stelt hiervoor jaarlijks (tot en met 2020) € 10 miljoen beschikbaar. In februari 2018 is het Koopinstrument opnieuw voor een maand opengesteld. In deze periode konden eigenaren van woningen zich aanmelden voor opkoop van hun woning. Enkele situaties, aangedragen bij de Commissie, werden opgelost doordat betrokkenen van deze opkoopregeling

gebruik hebben kunnen maken. De minister van Economische Zaken en Klimaat heeft inmiddels afspraken met de NAM gemaakt over voortzetting van het Koopinstrument.

3.5 Conclusie t.a.v. problematiek & demografie

De Commissie constateert dat in 2018 het aantal aanvragen licht is gestegen en dat de complexiteit toeneemt. Zo is er steeds vaker sprake van ernstige psychische problematiek, terwijl ook de zeer complexe trajecten van schadeherstel zich blijven aandienen. Deze combinatie van factoren leidt tot gestagneerde situaties waarin mensen vast komen te zitten. Hun eigen copingstrategieën schieten vaak tekort waardoor ze daar op eigen kracht niet uit kunnen komen.

Een bijkomende complicerende factor is de versterkingsoperatie. Het (tijdelijk) stopzetten daarvan wordt merkbaar onder de bewoners en in de aanvragen die bij de Commissie worden ingediend.

Bewoners blijken er vaak voor te kiezen om in de eigen regio en soms ook het eigen dorp te blijven wonen. Vooral de autochtone bevolking is er geworteld. Ze willen niet weg uit hun vertrouwde omgeving, maar uit de onzekerheid en het gevoel van onveiligheid.

4. Bevindingen & advies

4.1 Bevindingen vertaald naar adviezen

De Commissie Bijzondere Situaties bevindt zich in de bijzondere positie dat ze in het Groninger aardbevingsgebied inmiddels 4,5 jaren vele situaties voorbij heeft zien komen, die ieder op zich een eigen problematiek kennen. Die positie biedt – naast het bieden van hulp – tevens de mogelijkheid om een rode draad te zien in bepaalde problematiek. De Commissie ziet het als haar taak en maatschappelijke plicht om haar bevindingen op dit vlak te delen, alsmede de mogelijke oplossingsrichtingen die daarin gevolgd kunnen worden.

Naast nieuwe bevindingen en adviezen, is een aantal reeds eerder vermeld in de *Jaarverslagen 2014 t/m 2017* en het *Evaluatieverslag* (te vinden op www.vangnetbijzondere situaties.nl). Deze worden hier echter nogmaals – in geactualiseerde vorm – genoemd omdat ze nog steeds de aandacht en nadruk verdienen.

1. Zorg over sociaal-psychische impact

Eén van de voornoemde ‘rode draden’ heeft de Commissie laten onderzoeken en uitdiepen: de invloed van de (gevolgen van de) aardbevingen op de psychische gesteldheid van de bewoners in het aardbevingsgebied. Dit omdat naar verwachting juist het mentale aspect effect zal hebben op de lange termijn en daarmee op toekomstige generaties.

Dit onderzoek is uitgevoerd door Impact (landelijk kennis & adviescentrum psychosociale zorg & veiligheid bij schokkende gebeurtenissen). Hun onderzoek ondersteunt de vermoedens dat er sprake is van een verhoogde kwetsbaarheid voor psychosociale problemen in de regio, gerelateerd aan de aardbevingen. Vrijwel alle uit onderzoek bekende factoren die een risico vormen voor de (psychische) gezondheid, doen zich ook voor in Groningen. Diverse onderzoeken laten daarvan al negatieve effecten op de inwoners zien. Op basis van het onderzoeksrapport constateert de Commissie dat er op langere termijn sprake is van een ernstig probleem. Een probleem dat verder gaat dan alleen materiële schade. Niets doen of alleen sturen op één of enkele risicofactoren zal de kwetsbaarheid van de inwoners en de gemeenschap vergroten. Het rapport is dan ook aangeboden aan de NCG, ter aanvulling op hetgeen reeds op dit vlak wordt ondernomen. Om nog meer te komen tot coherentie, regie en focus in de (multidisciplinaire) ondersteuningsprocessen op dit vlak.

Helder is dat er op bredere schaal nu écht iets moet gebeuren, om onnodige psychische schade voor deze en verdere generaties zoveel als mogelijk te voorkomen. Want de problematiek lijkt in vergelijking met 2017 alleen maar zwaarder te zijn geworden.

Inmiddels is hierin een stap in de goede richting gezet: in november 2018 is bekend geworden dat het Rijk – vanuit het fonds Nationaal Programma Groningen – geld beschikbaar stelt voor extra psychische verzorging in het aardbevingsgebied.

2. Samenwerken: uit de impasse & naar structurele oplossingen

Er zijn meerdere instanties die zich inzetten voor de ondersteuning van bewoners uit het aardbevingsgebied. Bij al deze instanties worden rode draden in de problematiek waargenomen, worden obstakels gesignaleerd en ideeën gegenereerd over hoe de ondersteuning beter zou kunnen. Daar onderling in samenwerken, heeft naar het oordeel van de Commissie een grote meerwaarde. Er moeten daarom nog meer structurele verbindingen worden gelegd tussen de verschillende partijen, zoals de NCG, Onafhankelijk Raadsman, de GGD, het CVW, de Commissie Bijzondere Situaties, de gemeenten en maatschappelijke organisaties. Belangrijk is dat mensen niet tussen wal en schip vallen doordat ze uit beeld verdwijnen vanwege een gebrek aan onderlinge afstemming. Hierover moeten gezamenlijke afspraken worden gemaakt, uiteraard met inachtneming van de privacy van

betrokken bewoners.

Meer samenwerking en zoeken naar structurele oplossingen zijn tevens nodig voor de situaties waar onderliggende problematiek zichtbaar wordt, met de aardbevingen als trigger. De Commissie ontzorgt deze mensen zoveel als mogelijk, maar ook zijn hier professionele (overheids- en hulpverlenings)instanties aan zet.

3. *Vertragende factoren*

In het afhandelingstraject en de hulp aan bewoners heeft zich in 2018 verder een aantal factoren gemanifesteerd die vertragend en frustrerend werken. In het hiervoor genoemde advies en streven t.a.v. betere afstemming en samenwerking, heeft de Commissie structureel overleg met de Onafhankelijk Raadsman (als adviserend lid van de Commissie). We blijken grotendeels op één lijn te zitten wat een aantal constatering en c.q. zorgpunten betreft. Het gaat daarbij met name om een aantal vertragende factoren die zich in 2018 hebben gemanifesteerd. We noemen de belangrijkste, die tevens zijn vermeld in de halfjaarrapportage van de Onafhankelijk Raadsman (september 2018):

1. Begin 2018 heeft de NAM in overleg met de minister en de Commissaris van de Koning besloten om alle eigenaren met openstaande 'oude' schades een laatste aanbod te doen om de schade af te handelen, plm. 6.000 in totaal. In mei bracht NAM naar buiten dat de overgrote meerderheid van de schadelijders tevreden zou zijn over de aanbiedingen. Gezien de klachten die daarop binnenkwamen bij de Onafhankelijk Raadsman, bleek de afwikkeling minder rooskleurig dan geschetst. Daarnaast heeft de wijze van afwikkeling een nog grotere ongelijkheid in de hand gewerkt en de indruk gewekt dat zij die 'de hakken in het zand zetten' er financieel gezien beter uitkomen. Dit heeft het gevoel van vertrouwen onder de bewoners geen goed gedaan.
2. In maart is de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) opgericht. Deze nieuwe overheidsdienst is voorlopig verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade. Vanwege de enorme caseload is de afhandelingstermijn van schademeldingen in het najaar van 2018 opgelopen tot maximaal 15 maanden. Uiteraard kost het opzetten van een nieuwe organisatie tijd, maar na een – inmiddels lange – historie van trage trajecten is een dergelijke wachttijd nog maar moeilijk te verdedigen richting bewoners. Gezien het aantal afgehandelde en nog te behandelen schademeldingen, is het einde van deze monsteroperatie nog lang niet in zicht en blijft de onzekerheid, onduidelijkheid en onveiligheid voor de bewoners.
3. Het bericht dat in 2030 de gaswinning wordt beëindigd was de Groningers een pak van het hart. Daaropvolgend echter, besloot de minister eenzijdig om de lopende versterkingsopgave grotendeels te pauzeren, in de verwachting dat de veiligheid na de stopzetting van de gaswinning zou verbeteren. De aanpak van de versterking werd in de wachtstand gezet. Echter blijkt die argumentatie op verouderde inzichten te zijn gestoeld, alsmede waren er reeds toezeggingen gedaan aan bewoners. Deze zijn terzijde geschoven. In reactie daarop kwamen diverse klachten binnen bij de Onafhankelijk Raadsman en ziet ook de Commissie Bijzondere Situaties groeiende problematiek als gevolg van deze besluitvorming.

In november 2018 zijn regio en Rijk het alsnog eens geworden over het versterken van in beginsel 1.500 woningen. Daarnaast worden ca. 15.000 adressen bekeken. Mocht dat noodzakelijk zijn, dan komen deze woningen ook voor bouwkundige versterking in aanmerking.

Deze stap richting het vlottrekken van de versterking is een stap in de goede richting. Voor het herstel van het vertrouwen is echter nog een lange weg te gaan, er is een goede basis nodig voor de aanpak van de verschillende problemen. Dat er onzekerheden blijven bestaan is onvermijdbaar, zolang daar maar op een open manier over wordt gecommuniceerd, is de conclusie van de Onafhankelijk Raadsman en de Commissie Bijzondere Situaties.

4. Voortzetting opkoopregeling

De Commissie is verheugd dat de tijdelijke opkoopregeling een vervolg krijgt. Tot en met 2020 is er budget beschikbaar voor het opkopen van woningen in het aardbevingsgebied. Enkele situaties, aangedragen bij de Commissie, werden opgelost doordat betrokkenen van deze opkoopregeling gebruik hebben kunnen maken.

5. Ondersteuning voor ondernemers

In het Groninger aardbevingsgebied worden uiteraard niet alleen particulieren getroffen, maar ook ondernemers. Zakelijke en privé-aspecten blijken regelmatig met elkaar vervlochten. In het verleden kwamen met enige regelmaat aanvragen op dit vlak binnen bij de Commissie. Omdat de Commissie er uitsluitend is voor particulieren, kon en kan zij voor deze mensen niets betekenen. Echter voelt ze zich wel betrokken bij deze doelgroep en wil ze vanuit haar bevindingen daarover delen.

Op 29 oktober 2018 is de pilot MKB-compensatieregeling (voor de duur van een jaar) van start gegaan. Daarmee kunnen ondernemers in het Groninger aardbevingsgebied winstderving of onkosten tijdens versterking van hun bedrijfspand aanvragen.

De Commissie betreurt het dat de regeling zich slechts richt op een beperkt aantal ondernemers en er geen sprake is van een *overall*-regeling voor alle ondernemers in het gebied, bij wie sprake is van winstderving of onkosten ten gevolge van de aardbevingen.

6. Overige niet-aardbevingsgerelateerde problematiek

De Commissie constateert dat er veelvuldig sprake is van overig – niet zelden verborgen – leed, veelal van sociaal maatschappelijke aard, dat niet direct aardbevingsgerelateerd is. Bij binnenkomende aanvragen besteedt de Commissie hier uiteraard aandacht aan en neemt daarin een ontzorgende taak op zich, maar deze taak behoort bij andere instanties te liggen. Hiervoor is aandacht en aanpak in een bredere maatschappelijke context een noodzaak. Multidisciplinaire samenwerking is daarin essentieel, waarbij een centrale coördinerende rol zou moeten worden belegd bij één instantie of professional.

7. Toekomst van de Commissie

De positie en status van de Commissie is een belangrijk punt in de toekomst en de kwaliteit van haar werkwijze. Daarin heeft de Commissie een duidelijk en stevig standpunt: om maatwerk te kunnen blijven leveren in individuele situaties én snel en effectief te kunnen handelen, is het noodzakelijk om onafhankelijk te blijven. Alleen op die manier kan zij elke aanvraag op een unieke, niet-gekleurde en anonieme wijze behandelen.

Zou de Commissie een overheidsorgaan worden dan verliest zij haar onafhankelijkheid én slagkracht. Bij de taak om maatwerkbesluiten te kunnen blijven nemen en te laten uitvoeren, hoort een passende organisatievorm.

Met voornoemde constatering en adviezen hoopt de Commissie een aanzet te geven tot structurele oplossingen voor de verschillende groepen betrokkenen en de leefbaarheid van het aardbevingsgebied als geheel. De belangrijkste boodschap daarin is kort samengevat: communiceer aandachtig en voortdurend, schep duidelijkheid en zet concrete stappen richting een betere afhandeling. Zorg dat de steun aan de mensen in het Groninger aardbevingsgebied geen papieren tijger blijft maar échte zorg en steun wordt.

Commissie Bijzondere Situaties
Postbus 4088 | 9701 EB Groningen
www.vangnetbijzonderesituaties.nl

